

PŘI REKONSTRUKCI RODINNÉHO
DOMU STOJÍ PROJEKTANT
S INVESTOREM PŘED ZÁSADNÍ
OTÁZKOU: VYPLATÍ SE NADÁLE
VYUŽÍVAT STÁVAJÍCÍ SCHODIŠTĚ?
JEDNÍM Z VÝZNAMNÝCH HLEDISEK
PŘI ROZHODOVÁNÍ O JEHO BYTÍ
ČI NEBYTÍ JE „ZDRAVOTNÍ STAV“
SCHODIŠŤOVÉ KONSTRUKCE.

OPRAVTE

Text: Vít Straňák | **Foto:** archiv firem,
nakladatelství Sobotáles a redakce

Stav konstrukce by měl prověřit
a odborně zhodnotit statik. Pokud
zjistí, že je schodiště staticky
v pořádku, navíc svým uživatelům
vyhovuje funkčně i provozně (je pohodlné,
bezpečné a má optimální tvar i umístění
v obytném prostoru) – zkrátka že jedinou

SI SCHODIŠTĚ

Dřevěné bočnicové
schodiště zalomené
dvakrát o čtvrt kruhu

Sníženou bezpečnost
schodiště bez zábradlí
můžete částečně kompenzovat
odlišnými podstupnicemi

jeho vadou je mírné estetické poškození (ochozené nášlapy či uražené hrany stupnic), není třeba pokládat onu hamletovskou otázku. V tom případě se spíše vyplatí hledat jednoduché, finančně nenáročné a přitom vkusné řešení opravy v souvislosti s obnovou nebo změnou povrchu nášlapu.

I/ Estetické opravy

Zachování původního schodiště znamená úsporu času i peněz. Dochází k menším zásahům do chodu celého domu, což oceňte zejména tehdy, když je budova v době rekonstrukce obývána. Estetický vzhled schodiště přitom můžete zásadně změnit i zdánlivým detailem – povrchovou úpravou. A nejen to: vhodnou volbou povrchu schodiště ovlivníte také okolní prostor.

Úprava povrchu stupňů

Když se rozhodujete pro obnovu či změnu povrchu schodišťových nášlapů, musíte vzít v úvahu více hledisek: architektonický záměr, nároky na bezpečnost, orientaci v prostoru schodiště (může být užíváno i za šera nebo tmy), praktickou údržbu a jednoduchou montáž.

Nejzáradnější z hlediska bezpečnosti je kluzký povrch (stupnice z leštěného kamene či skla). V tom případě je na místě zvolit protiskluzovou úpravu – vybroušení drážek na okraji stupnice, nalepení pásků s protiskluzným povrchem či vypískování celého povrchu stupnice.

Orientaci v prostoru může výrazně zlepšit rozdílný materiál (nebo odlišná barevná úprava) stupnice a podstupnice. Možná je také instalace osvětlení do podstupnic, případně bokem nad stupně. I v podmínkách zhoršené viditelnosti (v nočních přitmě nebo pro člověka s oční vadou) by měla být včas postřehnutelná změna výškové úrovně. Požadavek jednoduché montáže může být vykoupěn složitou údržbou a nižší bezpečností. Proto lze doporučit volbu materiálu spíše s ohledem na jiná kritéria: případně vyšší náklady na montáž se vám vrátí v podobě dlouhodobé bezstarostnosti a téměř nulové údržby.

Vyšlapané kamenné stupně

Jestli si můžete dovolit zvýšení celého schodiště zhruba o 30 milimetrů, je oprava jednoduchá: poškozené stupně obložíte

VARIANTY ŘEŠENÍ DŘEVĚNÉHO SCHODIŠTĚ

KLASICKÉ SCHODNICOVÉ SCHODIŠTĚ

OBOUSTRANNĚ ZAVĚŠENÉ SCHODIŠTĚ

kamennými nebo teracovými deskami tloušťky okolo 30 mm (obr. na str. 56 vlevo). Obkládají se stupnice i podstupnice. Postup je následující: nejprve starý kamenný stupeň očistíte a navlhčíte, pak na povrch nanese jemnou cementovou maltu nebo vhodné lepidlo a položíte novou desku tak, aby pevně dosedla a ležela v maltě (či lepidle). Po obložení stupňů vás ovšem čeká ještě jeden úkol – do stejné úrovně vyrovnat i podlahu podesty.

Dlažba či kámen na betonu

V případě prošlapaných kamenných či keramických dlaždic na betonové konstrukci je třeba původní obklad schodiště otlouci na nosnou konstrukci stupňů. Před nalepením nových dlaždic se vyplatí zkontrolovat, zda má původní schodiště výšky všech stupňů stejné. Pokud tomu tak není, máte možnost zjednat nápravu. Nový obklad stupňů by měl být proveden ze speciálních „schodových“ dlaždic (jejich hrany a rohy více vydrží) nebo opatřen rohovými lištami, které chrání rohy stupňů před případným poškozením.

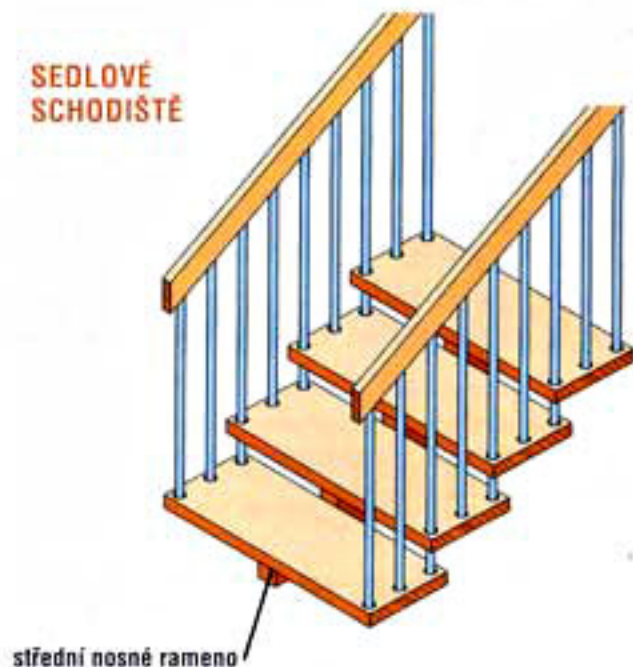
Teraco na betonovém schodišti

Zde máme na mysli syntetické teraco (teracovou mazaninu někdy nazývanou též „umělý kámen“). Opravy stupňů z teraca bývají trochu složitější. Proč? Obtížně se provádí napojení opravovaných míst s původním povrchem. Velmi záleží také na umístění schodiště v prostoru a jeho využitelnosti (pro zvýšení odolnosti lze přidat do směsi tvrdící přísady). Jestliže se schodiště nachází na exponovaném místě nebo tam, kde by případné viditelné napojení esteticky vadilo, lze uvažovat o jiném řešení. Pokud >>

STRMÉ ATYPICKÉ SCHODY

SEDLOVÉ SCHODIŠTĚ

JEDNOSTRANNĚ ZAVĚŠENÉ SCHODIŠTĚ

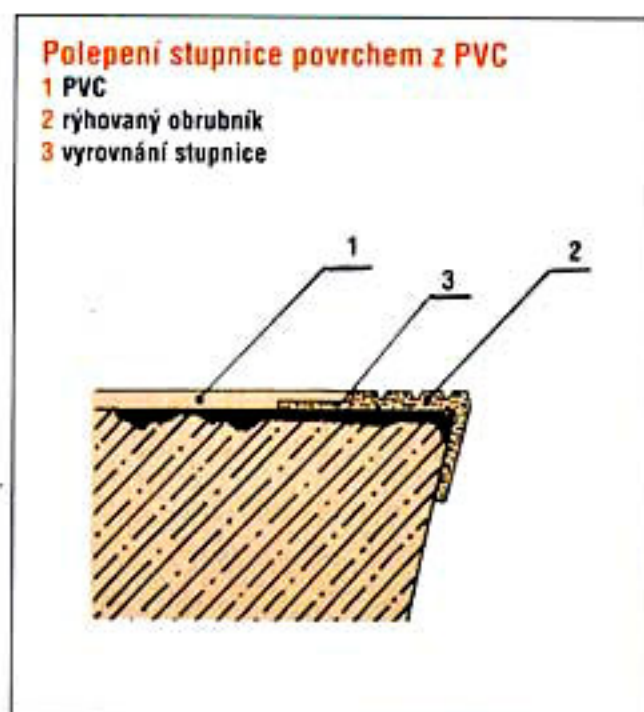

se jedná o schodiště starší, kde jsou stupně sešlapané uprostřed, existují dvě standardní možnosti:

a) Prošlapaná místa lze vyspravit cementovou stěrkou (např. ARDUCRET B14, ARDURAPID 45) a celé schodiště po vytvrdnutí potáhnout novou teracovou mazalinou. Aby materiál správně přilnul, musí být povrch zdrsňený. Nesmíte také zapomenout, že je nutné upravit i podlahy na obou podestách zhruba o 20 milimetrů.

b) Druhou možnost představuje vyříznutí starého teraca v pásu uprostřed schodiště tak, aby po bocích zůstaly pravidelné okraje s původním povrchem široké cca 150–200 mm. Teraco ve středovém prostoru musíte vysekat (pozor: jde o materiál velmi tvrdý!) a nahradit novým, třeba i jinak barevným a zrnitým teracem. Po přebroušení celého schodiště vznikne opticky oživený celek, kdy jsou stupně ohraničeny pásy po bocích a podstupnicemi z jiného materiálu.

Pro oba případy lze použít ještě jeden, v poslední době stále oblíbenější materiál – PANDOMO. Jedná se o vysoce kvalitní

cementové stěrky, které nabízejí výbornou pevnost i bohatou barevnou škálu.

Změna materiálu na stupnicích

V případě, že se rozhodnete nahradit původní obklad nebo teraco na betonovém schodišti třeba dřevěným obkladem, je nutné počítat se změnou výškových poměrů. Když nahrazujete otlučený obklad dřevěnou spárovkou nebo masivem, může být rozdíl asi 20 mm. Jestliže se rozhodnete teraco neotloukat, nýbrž jen obložit, připočítejte rovnou 40 mm výšky. V takových případech se vyplatí přemýšlet o použití stupňů s hranami z postformingu, lamina nebo odýhovaných sendvičových MDF desek s naklíženou okopovou hranou z masivu. Tloušťky těchto materiálů se pohybují od 10 do 20 mm a všechny bývají chráněny kvalitními laky.

CO ZNAMENÁ KARBONATACE?

Karbonatace je proces, při němž reakcí hydroxidu vápenatého a oxidu uhličitého s vodou dochází ke vzniku uhličitanu vápenatého. Probíhá ve vápenné maltě při vytváření její pevné struktury (tam jde o děj nezbytný), ale také v cementovém tmelu v betonu. Tady jde o děj negativní, protože snižuje ochranu ocelové výztuže proti korozi.

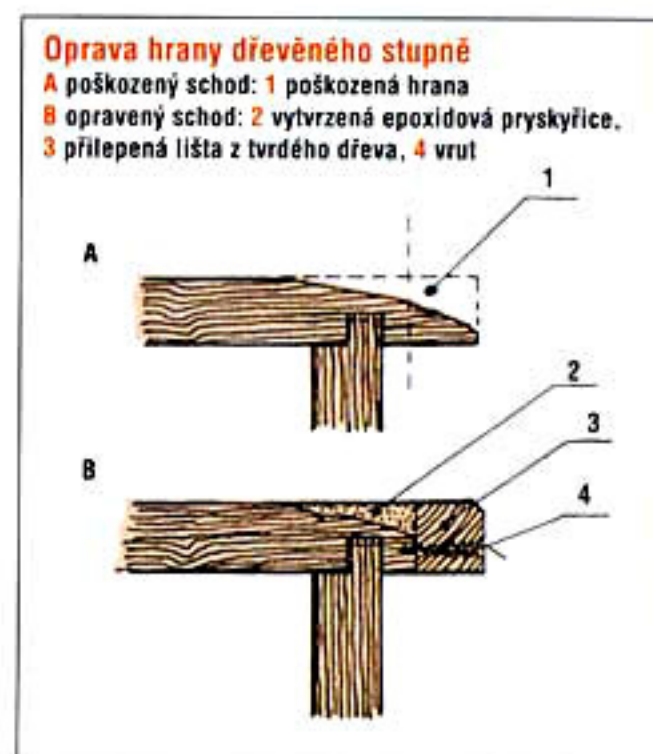
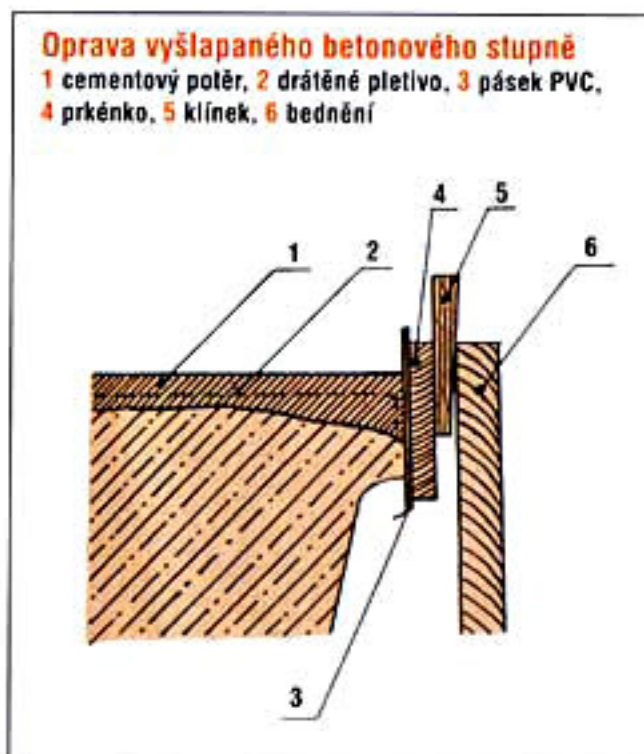
Poměrně jednoduché řešení pro domácí kutily představuje polepení stupnice povrchem z PVC (obrázek nahoře). Pokud zůstávají stupně betonové (bez povrchové úpravy), lze při opravě vyšlapaného stupně postupovat podle obrázku dole.

Cihelné stupně

U schodišť do sklepa nebo u venkovních schodišť se hojně používaly cihelné stupně. Vzhledem k menší mechanické odolnosti cihel mívají tyto schody často uražené hrany nebo uvolněné cihly, případně jsou vyšlapané.

Jak na opravu? Poškozenou cihlu vysekáte a na její místo osadíte novou. Uvolněné nepoškozené cihly odejmete a očistíte od zbytků malty, rovněž musíte očistit ložnou i styčnou spáru. Pak cihly namočíte a znovu položíte do cementové malty. Poslední cihlu

POKUD SE ROZHODNETE PRO ZMĚNU MATERIÁLU NA STUPNICÍCH BETONOVÉHO SCHODIŠTĚ, MUSÍTE POČÍTAT SE ZMĚNOU VÝŠKOVÝCH POMĚRŮ

**Chcete dlouhodobě předejít statickým problémům?
Stačí řádně ukotvit nosné vřeteno z nerezové oceli**

**Dřevěné schodiště do spirály patří k podkroví: je elegantní,
prostorově úsporné a dokáže vytvořit intimní atmosféru**

v řadě, která zůstane z jedné strany volná, po uložení vzepřete krátkou vzpěrkou, která ji bude po celou dobu tvrdnutí malty tlačít k ostatním cihlám v řadě. S odstraněním vzpěrky alespoň týden nespěchejte.

Vyšlapané cihly můžete vyrovnat také epoxidovou pryskyřicí, do níž přidáte rozdrčený cihelný prach.

Co si počít, pokud jsou cihly výrazně poškozené? V tom případě můžete na celou plochu stupňů položit cementový potěr. Ještě předtím však musíte povrch důkladně očistit, odstranit uvolněnou maltu, spáry vyškrábat až do hloubky 20 či 30 mm a do potěru vložit drátěné pletivo.

Starší dřevěné stupně

Slabým místem dřevěných schodů bývají stupnice. Jestliže jsou v nich vyšlapané pouze menší prohlubně, můžete je vyspravit tím, že na vyšlapaná místa (po důkladném očištění horkou vodou a sodou) nanesete na suchý povrch epoxidovou pryskyřici, do které přimísíte piliny ze stejného dřeva, jaké bylo použito na poškozených stupních. Po dokonalém vytvrzení pryskyřice (nejméně 24 hodin!) její povrch přebrousíte skelným papírem a opatříte vrchním nátěrem. K opravě můžete použít i speciální tmely (v tom případě se řiďte pokyny výrobce na obalu).

Poškozené hrany opravíte opět za pomoci epoxidové pryskyřice, ale hranu samotnou vytvoříte novou lištou z tvrdého dřeva, kterou ke staré stupnici přilepíte a přišroubujete (viz obrázek na straně 56 dole).

Pokud je stupnice vyšlapaná příliš, mohla by i po opravě být ohrožena její únosnost – proto je lepší stupnici rovnou vyměnit. Při výměně dejte bedlivý pozor, aby byla položena pravou stranou vzhůru (pravou stranou nazýváme tu stranu, jejíž letokruhy směřují ke dřeni, tedy blíže ke středu původního kmenu – viz obrázek na straně 58). Takto položená stupnice se totiž méně prohýbá a méně opotřebovává. Vyplatí se používat dokonale vyschlé dřevo bez suků, aby po zabudování již nepracovalo.

III/ Opravy funkčních a statických poruch

Větší problém nastává, pokud statik při průzkumu betonového schodiště zjistí poruchy statického charakteru.

Ještě akutnější riziko představují dřevěná schodiště ve starých domech: bývají narušena působením vlhkosti a jevů s ní souvisejících. Pokud je dřevo napadeno plísní, houbami či jinými škůdci, je na místě věc co nejrychleji konzultovat s odborníky a snažit se poškozené nebo napadené části trvale odstranit. »